

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย เรื่อง กระบวนการจัดการศึกษาที่ทำให้เกิดมูลค่าเพิ่มทางการศึกษาของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 3 เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) วิเคราะห์มูลค่าเพิ่มทางการศึกษาของประเภทวิชาในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 3 และ 2) ศึกษากระบวนการจัดการศึกษาที่ของประเภทวิชาในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 3 ที่เกิดมูลค่าเพิ่มทางการศึกษา ที่ถือเป็นแนวทางปฏิบัติที่ดี (Good practice) โดยผู้วิจัยได้แบ่งการวิจัยเป็น 2 ระยะ ซึ่งมีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

ระยะที่ 1 วิเคราะห์มูลค่าเพิ่มทางการศึกษาของประเภทวิชาในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 3

การดำเนินการมี 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 วิเคราะห์ปัจจัยนำเข้าที่ส่งผลต่อคะแนนการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา (V-NET) ของประเภทวิชาในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 3 ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหาร ครูผู้สอน และนักเรียน (ปวช.3) ปีการศึกษา 2558 ของวิทยาลัยในสถาบันอาชีวศึกษาภาคใต้ 3 ทั้ง 9 แห่ง คือ วิทยาลัยเทคนิคหาดใหญ่ วิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลา วิทยาลัยเทคนิคปัตตานี วิทยาลัยอาชีวศึกษาปัตตานี วิทยาลัยการอาชีพปัตตานี วิทยาลัยเทคโนโลยีการเกษตรและประมงปัตตานี วิทยาลัยเทคนิคยะลา วิทยาลัยอาชีวศึกษายะลา และวิทยาลัยเทคนิคสตูล

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหาร จำนวน 36 คน ครูผู้สอน จำนวน 481 คน และนักเรียน จำนวน 1,741 คน รวมทั้งสิ้น 2,238 คน ซึ่งได้มาด้วยวิธีการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ดังตาราง 4

ตาราง 4 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามประเภทวิชา

ประเภทวิชา	วิทยาลัย	ผู้บริหาร (คน)	ครูผู้สอน (คน)	นักเรียน (คน)
1. อุตสาหกรรม	เทคนิคหาดใหญ่	4	134	776
	เทคนิคปัตตานี	4	48	116
	การอาชีพปัตตานี	4	20	30
	เทคนิคยะลา	4	65	186
	เทคนิคสตูล	4	32	75
2. พาณิชยกรรม	อาชีวศึกษาสงขลา	4	23	227
	อาชีวศึกษาปัตตานี	4	30	60
	อาชีวศึกษายะลา	4	34	21
	เทคนิคยะลา	0	5	29
	เทคนิคสตูล	0	20	52
3. คหกรรม	อาชีวศึกษาสงขลา	0	5	46
	อาชีวศึกษาปัตตานี	0	9	3
	อาชีวศึกษายะลา	0	10	10
4. ศิลปกรรม	อาชีวศึกษาสงขลา	0	6	47
	อาชีวศึกษาปัตตานี	0	5	4
5. อุตสาหกรรม ท่องเที่ยว	อาชีวศึกษาสงขลา	0	12	19
	อาชีวศึกษาปัตตานี	0	3	9
6. เกษตรกรรม	เทคโนโลยีเกษตรและประมง ปัตตานี	4	20	31
	รวม	36	481	1,741
	รวมทั้งสิ้น		2,258	

หมายเหตุ : ผู้บริหารวิทยาลัยแต่ละวิทยาลัยกำหนดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 4 คน เท่านั้น

2. ข้อมูลปฐมภูมิ

ผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์ข้อมูลคะแนนการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา (V-NET) ของนักเรียนชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 3 ปีการศึกษา 2557 สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) โดยทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ข้อมูล และใช้วิธีการคัดลอกคะแนนลงในแบบบันทึกข้อมูลโดยผู้วิจัยเอง

3. เครื่องมือและการสร้างเครื่องมือสำหรับการวิจัย

3.1 เครื่องมือสำหรับการวิจัย

3.1.1 แบบบันทึกข้อมูลคะแนนการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา (V-NET) โดยแยกคะแนนการทดสอบแต่ละบุคคลของนักเรียนตามประเภทวิชา รายวิชาที่สอบ ได้แก่ ความรู้พื้นฐานทั่วไป และความรู้วิชาชีพ

3.1.2 แบบสอบถามปัจจัยนำเข้าที่ส่งผลต่อผลคะแนนการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา (V-NET) ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ นักเรียน ครู/อาจารย์ งบประมาณ และวัสดุอุปกรณ์ มีทั้งหมด 3 ฉบับ ดังนี้

1) นักเรียน ได้แก่ ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเดิม มีลักษณะเป็นข้อคำถามปลายเปิด (Open end)

2) ครู/อาจารย์ ได้แก่ เงินเดือน เงินนอกเวลา ประสบการณ์การสอน จำนวนคาบสอนต่อสัปดาห์ จำนวนครูต่อผู้เรียนในชั้นเรียน มีลักษณะเป็นข้อคำถามปลายเปิด (Open end)

3) ผู้บริหาร ได้แก่ งบประมาณ งบบุคลากร งบอุดหนุนเรียนฟรี 15 ปี คอมพิวเตอร์ ห้องปฏิบัติการ ห้องสมุด สื่อการเรียนการสอน หนังสือ-ตำรา มีลักษณะเป็นชนิดเลือกคำตอบ (Check list) และข้อคำถามปลายเปิด (Open end)

3.2 การสร้างและการพัฒนาเครื่องมือสำหรับการวิจัย

3.2.1 การสร้างเครื่องมือสำหรับการวิจัย ผู้วิจัยได้นำผลการสังเคราะห์ที่ได้จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องประกอบด้วยแนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ แนวคิดของการสร้างและขั้นตอนการพัฒนาแบบสอบถาม นำมาเป็นฐานความคิดของการสร้างแบบสอบถาม ประกอบด้วยข้อคำถาม 2 ชนิด ได้แก่ 1) ชนิดเลือกคำตอบ (Check list) และ 2) ข้อคำถามปลายเปิด (Open end) ตามกลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลแต่ละวิทยาลัย

3.2.2 การพัฒนาเครื่องมือสำหรับ ผู้วิจัยได้พัฒนาแบบสอบถามขึ้นใหม่ตามลำดับ ขั้นตอน 5 ขั้นตอน ดังนี้

1) ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาเอกสารและตัวอย่างประเด็นคำถามจากงานวิจัยที่ผ่านมาซึ่งมีประเด็นศึกษาที่เกี่ยวข้องเพื่อร่างแบบสอบถามตามที่กำหนดในแบบแผนข้อคำถาม (item specification)

2) ขั้นตอนที่ 2 เสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาด้านความเป็นปรนัย ความตรงเชิงเนื้อหาและเชิงโครงสร้าง

3) ขั้นตอนที่ 3 นำแบบสอบถามที่ได้รับการแก้ไขแล้วและเอกสารประกอบการพิจารณาอื่นๆ ได้แก่ กรอบความคิดในการวิจัย นิยามตัวแปร ตารางโครงสร้างเนื้อหาของคำถาม เสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อพิจารณาความถูกต้องของข้อคำถาม ข้อคำถามตามนิยามของตัวแปรและเนื้อหาที่กำหนด ความถูกต้องชัดเจนของภาษาที่ใช้และความตรงตามสภาพของการปฏิบัติจริง โดยผู้เชี่ยวชาญมีคุณลักษณะเป็นมีความชำนาญการด้านวิจัยทางการศึกษาด้านบริหารอาชีวศึกษา และด้านการวัดและประเมินผลทางการศึกษา

4) วิเคราะห์ความสอดคล้องของประเด็นคำถามตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC อยู่ที่ระดับ 0.50 ขึ้นไป

5) นำข้อคำถามที่ผ่านการคัดเลือก จัดพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์ข้อมูลปัจจัยนำเข้า ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ นักเรียน ครู/อาจารย์ งบประมาณ และวัสดุอุปกรณ์ จากวิทยาลัย ทั้ง 9 แห่ง ของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 3 โดยการส่งแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่างทางไปรษณีย์

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 นำข้อมูลคะแนนทดสอบทางการศึกษา ระดับชาติด้านอาชีวศึกษา (V-NET) ของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 3 ปีการศึกษา 2557 จัดเรียงลงในแบบบันทึกที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

5.2 วิเคราะห์ปัจจัยนำเข้าที่ส่งผลต่อคะแนนการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา (V-NET) ของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 3 ซึ่งจะได้สมการพยากรณ์ (ค่าที่คาดหวัง) โดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุ (Multiple Regression Analysis-MRA)

6. การนำเสนอผลการวิเคราะห์

ผู้วิจัยนำเสนอค่าที่ได้จากการวิเคราะห์ถดถอยพหุ (Multiple Regression Analysis-MRA) ในรูปแบบของตาราง บรรยายความเรียง และจัดลำดับความสำคัญของค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และปัจจัยนำเข้าที่ส่งผลต่อคะแนนการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา (V-NET) ของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 3

ขั้นตอนที่ 2 วิเคราะห์มูลค่าเพิ่มทางการศึกษาของประเภทวิชาในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 3 ดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ประเภทวิชาในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 3 จำนวน 6 ประเภทวิชา ของวิทยาลัย 9 แห่ง ซึ่งได้มาด้วยวิธีการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ดังตารางที่ 4

2. การวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 นำปัจจัยนำเข้าที่ส่งผลคะแนนการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา (V-NET) ของขั้นตอนที่ 1 มาแทนค่าในสมการคะแนนดิบของแต่ละประเภทวิชา

2.2 นำค่าที่ได้จากการแทนสมการคะแนนดิบของแต่ละประเภทวิชาเปรียบเทียบกับคะแนนการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา (V-NET)

2.3 หากประเภทวิชาใดมีค่าคะแนนผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา (V-NET) จริงสูงกว่าค่าคะแนนผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา (V-NET) ที่ได้จากการพยากรณ์ นั่นก็แสดงว่า ประเภทวิชานั้นเกิดมูลค่าเพิ่มทางการศึกษา

3. การนำเสนอผลการวิเคราะห์

ผู้วิจัยนำเสนอค่าที่ได้จากการวิเคราะห์ในรูปแบบของตาราง บรรยายความเรียงและจัดลำดับความสำคัญ เพื่อนำเสนอประเภทวิชาในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 3 ที่เกิดมูลค่าเพิ่มทางการศึกษา

**ระยะที่ 2 ศึกษากระบวนการจัดการศึกษาที่ของประเพณีวิชาในสถาบัน
การอาชีวศึกษาภาคใต้ 3 ที่เกิดมูลค่าเพิ่มทางการศึกษา ที่ถือเป็นแนวทางปฏิบัติที่ดี
(Good practice)**

ผู้วิจัยได้นำสารสนเทศที่ได้จากการวิจัยในระยะที่ 1 มาเป็นข้อมูลเพื่อนำไปสู่
การศึกษา ระยะที่ 2 กระบวนการจัดการศึกษาของประเพณีวิชาในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 3
ซึ่งดำเนินการดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้แบ่งเป็น 2 ระดับ ดังนี้

1.1 ระดับประเพณีวิชา ได้แก่ นักเรียน จำนวน 5 คน ครูผู้สอน จำนวน 3 คน และ
ผู้ปกครองของนักเรียน จำนวน 1 คน รวมทั้งสิ้น 9 คน ต่อประเพณีวิชาที่เกิดมูลค่าเพิ่มทางการศึกษา
ของสถานศึกษาในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 3

1.2 ระดับสถานศึกษา ได้แก่ หัวหน้างานประกันคุณภาพ หัวหน้างานวัดประเมินผล
หัวหน้าแผนงาน และผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน ตามลำดับ รวมทั้งสิ้น 4 คน ต่อวิทยาลัยของ
ประเพณีวิชาที่เกิดมูลค่าเพิ่มทางการศึกษา ในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 3

2. เครื่องมือและการสร้างเครื่องมือสำหรับการวิจัย

2.1 เครื่องมือสำหรับการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์ (Interview schedule)
ปลายเปิด เน้นสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (Indepth interview) แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ ข้อมูลทั่วไป
และ กระบวนการจัดการศึกษา

2.2 การสร้างและการพัฒนาเครื่องมือสำหรับการวิจัย

2.2.1 ผู้วิจัยได้นำเครื่องมือสำหรับการวิจัยของจตุภูมิ เขตจัตุรัส (2552)
มา ประยุกต์ข้อคำถามให้สอดคล้องกับบริบทของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 3

2.2.2 นำแบบสัมภาษณ์ให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาด้านความเป็นปรนัย
ความตรงเชิงเนื้อหาและเชิงโครงสร้าง

2.2.3 นำแบบสัมภาษณ์ที่ได้รับการแก้ไขแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน
โดยมีคุณลักษณะเป็นมีความชำนาญทางด้านวิจัยทางการศึกษา ด้านบริหารอาชีวศึกษา และด้าน
การวัดและประเมินผลทางการศึกษา เพื่อพิจารณาความถูกต้องของข้อคำถาม ตามนิยามของตัวแปร
และเนื้อหาที่กำหนด ความถูกต้องชัดเจนของภาษาที่ใช้และความตรงตามสภาพของการปฏิบัติจริง

2.2.4 วิเคราะห์ความสอดคล้องของประเด็นคำถามตามความคิดเห็นของ
ผู้เชี่ยวชาญ เพื่อคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC อยู่ที่ระดับ 0.50 ขึ้นไป

2.2.5 นำข้อคำถามที่ผ่านการคัดเลือก จัดพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 นำหนังสือหนังสือขออนุเคราะห์เพื่อสัมภาษณ์ข้อมูลเชิงคุณภาพกระบวนการ
จัดการศึกษาของประเพณีวิชาที่เกิดมูลค่าเพิ่มทางการศึกษาในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 3 ด้วย
ผู้วิจัยเอง

3.2 บันทึกข้อมูลการสัมภาษณ์ด้วยวิธีการจดบันทึก และอัดเทปคลิปเสียง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 นำข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีการวิเคราะห์จำแนกสารบบ (Taxonomic Analytic) เป็นการวิเคราะห์ที่มุ่งเน้นแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มคำย่อยๆ ตัวกันเองและคำหลักในภาพรวมทั้งหมด

4.2 นำมาสังเคราะห์ประเด็นคำถามแต่ละประเด็นจากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

4.3 ทำการศึกษาข้อมูลเหล่านั้นอย่างละเอียด จับใจความหลัก จัดกลุ่มข้อมูลแต่ละประเภท พิจารณาเชื่อมโยงความเหมือนและแตกต่าง

5. การนำเสนอผลการวิเคราะห์

ผู้วิจัยนำเสนอข้อค้นพบทั้งหมดเกี่ยวกับกระบวนการจัดการศึกษาของประเภทวิชาที่เกิดมูลค่าเพิ่มทางการศึกษาในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 3 ในรูปแบบความเรียง

Prince of Songkla University
Pattani Campus